

Η Εκκλησία πολεμούμενη νικά

/ Υπόθεση Μονής Βατοπαιδίου

Γράφει ο Κων/νος Λούλης τέως Διοικητής Αγίου Όρους

Το Άγιον Όρος είναι ένας μοναδικός τόπος με πολλές ιδιαιτερότητες. Η διαστρέβλωση της αλήθειας, ότι δηλαδή η σημερινή εικόνα της Μονής Βατοπαιδίου δεν έχει σχέση με αυτό που φαντάζεται ο μέσος άνθρωπος, είναι ανεξήγητη, σε εμένα τουλάχιστον που γνωρίζω όσο ελάχιστοι την Ιστορία της στις τελευταίες 10ετίες.

Διαβάζοντας τις κρίσεις και τις περιγραφές για τη σημερινή κατάσταση, με θλίψη θυμήθηκα την εικόνα που αντίκρισα στην πρώτη μου επίσκεψη στην Ιερά Μονή Βατοπαιδίου τον Αύγουστο του 1987.

Περνώντας τότε το κατώφλι της μονής, έμεινα άφωνος και ένιωσα το φόβο αντικρίζοντας ένα τεράστιο αλλά ουσιαστικά έρημο μοναστήρι με μόνο 5 μοναχούς, που ήταν κλεισμένοι λόγω γήρατος στα κελιά τους (κάποτε είχε 1.000 μοναχούς), ιδιόρρυθμο, χωρίς ηγούμενο επί 5 αιώνες, με κλειστές τις 50 υπέροχες εκκλησίες του, με χορταριασμένες αυλές, βουλιαγμένες σκεπές, ετοιμόρροπα άδεια κτίρια και φυσικά, όπως όλα τα παλαιά βυζαντινά μοναστήρια, με κειμήλια, που δεν είχε όμως τη δυνατότητα να προσκυνήσει κανείς.

Ήταν η πρώτη φορά που ένιωσα πως βρισκόμουν σε μια νεκρή πολιτεία όπου έμοιαζε να έχει εγκαταλειφθεί λόγω κάποιας... επιδημίας.

Έχει αναλογιστεί κανείς για ποιους σκοπούς χρειάζονται οι ιερές μονές τα χρήματα γενικώς, που μέρος αυτών προκύπτει και από την εκποίηση ακίνητης περιουσίας;

Στη συγκεκριμένη περίπτωση καθημερινά το μοναστήρι αυτό φροντίζει για την τροφή και την παραμονή 300 ατόμων (100 μοναχοί - 100 επισκέπτες - 100 εργάτες).

Αναστήλωσε εγκαταλειμμένα τεράστια κτιριακά συγκροτήματα συνολικής επιφάνειας 45.000 τ.μ., που επί αιώνες είχαν μείνει ασυντήρητα και ήταν υπό κατάρρευση, και έφερε στο φως, συντηρώντας παράλληλα, ανεκτίμητους θρησκευτικούς θησαυρούς, που επί αιώνες φθείρονταν σε σκοτεινά υπόγεια.

Καθημερινά ενισχύει -αγνώστους στην πλειοψηφία τους- αναξιοπαθούντες με ετήσιο κόστος εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ, έχει πραγματοποιήσει εκδόσεις

σπάνιων πολύτιμων βιβλίων και πραγματοποιεί θρησκευτικά συνέδρια σε πολυπληθέστερα ακροατήρια με εξαιρετική επιτυχία.

Επίσης, έχει συμβάλει καταλυτικά στην απεξάρτηση νέων ανθρώπων από τα ναρκωτικά. Έχει όμως να καλύψει και το κόστος ενός τεράστιου ιεραποστολικού έργου στο εξωτερικό.

Αν ήταν σε θέση το κράτος να συνειδητοποιήσει τη σημασία του ιεραποστολικού έργου, όχι απλώς θα έδινε με ανταλλαγή αλλά θα χάριζε ένα μικρό έστω κομμάτι της δημόσιας περιουσίας στα μοναστήρια για να αξιοποιηθεί αυτή για έναν τέτοιο τεράστιο εθνικό σκοπό.

Όμως, εμείς το ασύλληπτο αυτό έργο το αφήσαμε σε άλλους. Ο ηγούμενος του Βατοπαιδίου γέροντας Εφραίμ, πέρα από το βαρύ σταυρό της αναστηλώσεως της μονής και το τεράστιο εξωτερικό ιεραποστολικό έργο, έπρεπε παράλληλα να βάλει τάξη και να αξιοποιήσει την επί χρόνια εγκαταλειμμένη και ανεκμετάλλευτη περιουσία της μονής, που περιήλθε σε αυτή από συγκεκριμένες δωρεές ανά τους αιώνες, τις οποίες σεβάστηκαν -αλλόθρησκοι και μη- κατακτητές (Τούρκοι, Άραβες, Βούλγαροι, Γερμανοί και Ιταλοί).

Στην Αγγλία όσο πιο βαθιές είναι οι ρίζες μιας δωρεάς τόσο περισσότερο αυτή προστατεύεται. Αν ο ηγούμενος άφηνε τα περιουσιακά στοιχεία της μονής να ρημάξουν και να καταπατηθούν, με αποτέλεσμα να περιοριστούν σημαντικά τα έσοδα της μονής και το αναστηλωτικό της έργο, τότε δεν θα υπήρχε καμία κριτική, άσχετα αν το μοναστήρι παρήκμαζε.

Στην περίπτωση αξιοποίησης της εκκλησιαστικής περιουσίας θαυμάζω την Καθολική Εκκλησία -στο μοναδικό αυτό σημείο- γιατί μεθοδικά θεμελίωσε όλη την ανάπτυξη και τη δράση της σε ένα σοβαρό οικονομικό υπόβαθρο, δεκαπλασιάζοντας έτσι το ποίμνιό της έναντι της Ορθοδόξου Εκκλησίας και πραγματοποιώντας παράλληλα ένα τεράστιο, αξιοθαύμαστο κοινωνικό έργο.

Όπως οι περισσότεροι ηγούμενοι του Αγίου Όρους, που είχα την τύχη να γνωρίσω, έτσι και ο γέροντας Εφραίμ πτωχός γεννήθηκε, πτωχός έζησε και ζει και θα πεθάνει με μόνη περιουσία το ράσο του.

Οι ηγούμενοι είναι διαχειριστές ξένων χρημάτων. Δεν αγωνίζονται για να φτιάξουν, όπως εμείς, σπίτια και περιουσίες αλλά τα μοναστήρια των πιστών.

Αλίμονο, αν ο ηγούμενος Εφραίμ δεν διεκδικούσε την περιουσία της μονής με ό,τι στοιχεία είχε στα χέρια του (χρυσόβουλα, κρατικές αποφάσεις, νόμους 1903, 1926, 1951 κ.ά.).

Γιατί φυσικά αυτοί οι τίτλοι υπάρχουν. Το κράτος -η μάνα μας- που κόβει και ράβει νόμους, αναλόγως, με μελλοντική ή αναδρομική ισχύ, έκρινε καλώς ή κακώς ότι αυτά ανήκουν στη μονή.

Τώρα μελετά να αναθεωρήσει τις επιλογές και τις αποφάσεις του. Αυτό έχει τη δύναμη, αυτό θα αποφασίσει. Το μοναστήρι να 'ναι καλά, όπως λέει και ο λαός, και θα αντέξει, όπως άντεξε μία χιλιετία σε πολύ πιο σοβαρές επιθέσεις.

Πηγή: romfea.gr